

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Ḥamishah shiṭot

Nachmanides, Moses

Zultsbakh, 1762

VD18 15256944

רמואה קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10835

חרושי גיטין להרמב"ן ז"ל פרק הניזקין

ולא כותן שהיא סבורה חסום סחא תבע ואחריו נמי כח"ע ע"ה המטרה
 פועלו וחמרו ואחר להם לבו ולמי חלך אחרים טמאים שאין עם הארץ
 מקפ"י על תבע עם הארץ חבירו את כחולין נמי חסודין הם ליגע ומטמאין
 הם כמגע ומיהו ממי' דלוקחות כתרות ח"ל מזהר זהירי בה וב"ס למסקנ'
 דלוקחות כפירות שלא הוכשרו ונמתי דמתרן חפיקדין כנמיר פתיל
 טוחנין כנכנס ויולא חפיקדין כנמי' פתיל ומסום סיפ' בקיט לה ובתוספת'
 מתרן למתי דס"ד דהכל כפירות שאינן מתוקנין ואין לבו נס כהן אבל
 דס"י ז"ל סי' טוחנין כבתובה מתוקנת וחפיקדין אותה : וזכירוש סחא
 טעיסט אשמו נדה . מקפ"י בתוספ' ותיקול י' סחא יסיטט הוא עגמו
 טעמי הארץ כותין הם לכל דבריהם כדאמרין בס' חומר בקודם כלים
 הנגמרים כטירה גריבין טבילה לקדם דגמרינאו מלן . חלימא חדר אחאי
 גריבין טבילה אלא עם הארץ מי ליכא נגמרו כטירה לעולם דגמרינאו
 חדר ומסום נגמרא דעם הארץ אלהא נגמרא דעם הארץ מטמא ויהינא
 מסום חפיקה הזכ' זה"ל משמע בס' בנות כותיים דעם הארץ הוא עגמו
 כוז וגורו עליו ומתירי' בס"ר ח"ל ז"ל ס"ה הוא כוז לכל דברו חזן
 מהסו סלא גורו עליו . סא"כ אין לך מעביר לחבירו כותי מתקן' למקום
 וזה דלחריגין כחולין כנדי ע"ה מדרס לפרושין כנדי פרושין מדר' לאוכלי
 תרומה כנדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדם ומפרס טעמא מצי' סחא
 יסכה עליהן אשמו נדה . לוא אכנדי עם הארץ קאחר' סחמת עגמו הן
 טמאין אלא אשל פרושין . וי"מ חף לענין היסט הרי הוא כוז אבל הכא
 חפיקה היא ובטומאה דחרימא חסום לטומאה דריבין לא חסום . והתי'
 ככון אבל ק' לו דהא כהדי' חריגין כמסוך וכפייה עם הארץ לייטול נטול'
 את שתיקן ונמתי חוסם חסום להביט' אלא סלא גורו כהן ככד . וכך סי'
 דס"י ז"ל זה"ל חסום ככנדי דר"ס ז"ל כמשתת חסום טהרות כפ"י דתנן
 הגנבים שכנסו למוך הבית אין טמא אלא המקום רגלי הגנבים ויהי' הן
 מטמאין האוכלין והתקנין וכלי חרס פתוחין אבל המטככות והאופכות
 וכלי חרס מקיפין למי' כתיב טהורין אם יש עמם כותי או אשה הכל
 טמא . אלהא לינו מטמא כהי"ט . והא דתנן לפיל מינה אם לינו רואה
 לא את הנכנסין ולא את היוצאין אפילו מובל ואפי' כפות הכל טמא מסום
 דחושפין שחא ככנס עם כותי או אשה וטמאו הכל בהיטסן . וכפ' בנת
 כותיים כנדי אכרר ענין ונתשלום ראייתו אם גומר הכס עלי' :

קח הכני התם שהבעלי רוצים לתת למלך יתנו לגידל זה במקום מעותיו
 המלך לא יבקש מעותיו כ"ס מגזכר א' ע"כ ב"ל שהגזכרים הראשונים
 עבדו והשני' בקשו התם מן הבעלי כשחזרו כי המלך לא מנש אותם מחת
 הראשונים אלא כדי שיבקש התם בתחלה וגורת המלך הית' ואינו נכון כלל :
דף נט ע"א הפעוטות תקחן מקח וממכרן ממכר
 במטלטלין . חף זו חפני מיקון
 העולם כדאמרין בגמרא מסום כדי חייו ומסמע דכיון דתקון רבנן ולא
 פליג ואפילו מכר שוה תלה מנה ממכרן ממכר וכן מסנה נמי שאינה אלא
 מסום כדי חייו כי היכי דליטבדו ליה מילי אחרין דאפילו כמתנה ואפי'
 במתנת סביב חרע דליכא לעבדו לים מילי מתנתו מתנה . דלא פלוג רבנן
 דה"ל משמע בשלהי מניחת האשה אבל רבינו האי גאון ז"ל כתב כספר
 י"ג מס' התקח שלא ימכרו אלא כדי חייו : אכר' לפו זילי וסליקן
 בפשיטתו מהתם . סי' דס"י לבני חרמך קאמר וכן בראה סדן דלא כל
 כמנייניה למתקולי כהרא ור"ח ז"ל סי' לעילאי אחר לה תקבלו אריסות
 וחכירות כאותו מקום וק"ל דכל דלאים גבר ולישאל דגמרא הכי משמע
 דכהדי עלילאי היה מדבר אכרי :

דף סא ע"א הא

דמלקט רב כהנא ואכיל תמרי דמתר הוא
 נגמרא ולא היה חושש מפני דרכי שלום משמע
 סבור היה סכא כותי ואין בו מסום דרכי ש"ס : סלא גורו אלא בגזלו
 תמס או פסיג סבור שאינו רואה ולא רואה אותו היה חומר דליסקול דמי
 כמפסה דרב אשי דכס' בגזול ואותו האיס סכר שמא לינו חוסם נדרכי
 שלום וא"ל גזול גמור הוא ומפסיג רב יאשי' דאחכמיהו לכל בני אחרים :
 כותי גריבין . משאלת אשה לחכמה ההסורה על השביעית כפ"ה וככרה
 וכו' מסום בירושלמי כפ' זה ובס' ד"ח חסום שביעית ד' ועירא כעני קומי ר'
 מונא חתני' כסתם הא במפרס לא ח"ל וסתמו לוא כפירוש הוא חני אומר
 נפס לספור בה מעות ככרה לכבוד בה חול דמיס לטמון בה סמנים טמור
 לו טמון בהס אונין של מסתן ולפי זה ל"ק הא דמי' כפ' דס"ה לא ימכור
 לו פרה חורשת וב"ה מתירין מפני שיכול לומר לו לשחיטת מכרתי לך
 אלהא מי ליכא למיתלי אסור . וא"פ ח"כ לתה שטינו וכו' לא חמרו אלא
 משום דרכי שלום והא חף במכירה חומר בכל מקום שיש לתלות ח"ל משו'
 שאלתה מפני דרכי שלום לא היה לו להכניס עגמו לבית הספק ולהשאל
 לו שאינו נהנה כדך כלום אבל במכירה לטורך עגמו חמרו והיינו דקאמי
 סיפא אשת חכר משאלת לאשת ע"ה נפס וככרה ולא קמי' רחיים ותמור
 מסום דריש קמ"ל מסום דליכא למיתלי כמתנין ואונין אבל סיפא לא
 אינטרד : גמרא רבא אחר בעם הארץ דר' מליר . פירס' ז"ל
 לעולם במתנה על מתנה מספקין להו ואסור לסייען הויא' ואסורה
 דאסורא דאורייתא הוא ולא היה דכ"פ מודו דרוב ע"ה מעשרין הן והכל
 מתרן רבא גוסיה כפ' א"ע"פ בדמתי הקלו וינו מסום דרו' ע"ה מעשרין
 הן אלא כטעמא פליגי דרבא סכר חף ע"ג דרוב ע"ה מעשרין הן ככל
 תורה חושפין למיעט מאחר שגזרו עליהן ואין ליה הגלה כסיוען אלא
 הכא בעם הארץ דר"מ :

ע"ב טוחנין

ומפקדין אכל אוכלי שביעי' ואכל אוכלי פירותיהן
 כטומאה . כלומר שאין חסודין לא להחלי' ולא
 ליגע והא דקתי' אוכלי פירותיהן כטומאה ה"ה כסתם עם הארץ אלא
 מסום דפריס אוכלי שביעית פריס אוכלי פירותיהן כטומאה ומשעתא הוה
 להו למסרך על הטוחנין ומפקדין ולא חשדי' למגע בהו והא תני' לקמן

ולא כותן שהיא סבורה חסום סחא תבע ואחריו נמי כח"ע ע"ה המטרה
 פועלו וחמרו ואחר להם לבו ולמי חלך אחרים טמאים שאין עם הארץ
 מקפ"י על תבע עם הארץ חבירו את כחולין נמי חסודין הם ליגע ומטמאין
 הם כמגע ומיהו ממי' דלוקחות כתרות ח"ל מזהר זהירי בה וב"ס למסקנ'
 דלוקחות כפירות שלא הוכשרו ונמתי דמתרן חפיקדין כנמיר פתיל
 טוחנין כנכנס ויולא חפיקדין כנמי' פתיל ומסום סיפ' בקיט לה ובתוספת'
 מתרן למתי דס"ד דהכל כפירות שאינן מתוקנין ואין לבו נס כהן אבל
 דס"י ז"ל סי' טוחנין כבתובה מתוקנת וחפיקדין אותה : וזכירוש סחא
 טעיסט אשמו נדה . מקפ"י בתוספ' ותיקול י' סחא יסיטט הוא עגמו
 טעמי הארץ כותין הם לכל דבריהם כדאמרין בס' חומר בקודם כלים
 הנגמרים כטירה גריבין טבילה לקדם דגמרינאו מלן . חלימא חדר אחאי
 גריבין טבילה אלא עם הארץ מי ליכא נגמרו כטירה לעולם דגמרינאו
 חדר ומסום נגמרא דעם הארץ אלהא נגמרא דעם הארץ מטמא ויהינא
 מסום חפיקה הזכ' זה"ל משמע בס' בנות כותיים דעם הארץ הוא עגמו
 כוז וגורו עליו ומתירי' בס"ר ח"ל ז"ל ס"ה הוא כוז לכל דברו חזן
 מהסו סלא גורו עליו . סא"כ אין לך מעביר לחבירו כותי מתקן' למקום
 וזה דלחריגין כחולין כנדי ע"ה מדרס לפרושין כנדי פרושין מדר' לאוכלי
 תרומה כנדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדם ומפרס טעמא מצי' סחא
 יסכה עליהן אשמו נדה . לוא אכנדי עם הארץ קאחר' סחמת עגמו הן
 טמאין אלא אשל פרושין . וי"מ חף לענין היסט הרי הוא כוז אבל הכא
 חפיקה היא ובטומאה דחרימא חסום לטומאה דריבין לא חסום . והתי'
 ככון אבל ק' לו דהא כהדי' חריגין כמסוך וכפייה עם הארץ לייטול נטול'
 את שתיקן ונמתי חוסם חסום להביט' אלא סלא גורו כהן ככד . וכך סי'
 דס"י ז"ל זה"ל חסום ככנדי דר"ס ז"ל כמשתת חסום טהרות כפ"י דתנן
 הגנבים שכנסו למוך הבית אין טמא אלא המקום רגלי הגנבים ויהי' הן
 מטמאין האוכלין והתקנין וכלי חרס פתוחין אבל המטככות והאופכות
 וכלי חרס מקיפין למי' כתיב טהורין אם יש עמם כותי או אשה הכל
 טמא . אלהא לינו מטמא כהי"ט . והא דתנן לפיל מינה אם לינו רואה
 לא את הנכנסין ולא את היוצאין אפילו מובל ואפי' כפות הכל טמא מסום
 דחושפין שחא ככנס עם כותי או אשה וטמאו הכל בהיטסן . וכפ' בנת
 כותיים כנדי אכרר ענין ונתשלום ראייתו אם גומר הכס עלי' :

דף סב ע"א אין

טוחנין חלת עם הארץ כטירה . פירס' ז"ל
 מסום שכר' נטמאת העיסה כיד עם הארץ
 והכאן סוחד על הגבל . ואינו מחזור מסום דהיכי קאמר אין טוחנין
 כטירה הרי א' ח' ועוד פשיטא ועוד דתמות יתמו וימי חולין פרוייהו
 כחד גזנא משכת להו מ"ס דקתי' הכא עוסי' והכל אין עוסי' ה"ל
 למיתני אין עוסי' תמות יתמו מן הסל כטירה אלא ה"פ ע"ה סאחר לגבל
 גבל לי עסה כטירה והפריס מתנס חלה ופסה אותן כטירה ואחר
 היטיה אעפיה לעגמי כטומאה אין שומעין לו והיינו דקאחר וטמא
 ממי' מסום כדי חייו דגבל סיכא שכרו מרובה שטול סכר כל העיסה והא
 מלאכה מניה לו . וכך כפ' ר"ח ז"ל . ואחריו ת"ט אין טוחנין כפ"ה
 חלה כלב או תרומה כלכר עד סתא כל העיס' וכל הזמי' וא"ר יוחנן מסום
 כדי חייו כפי' טולו סכר סכר יתמו וימכר' לטירה סאחר' כפי' חסם לא
 ומלא כדי חייהם ילכו ויעסקו בתלמא אחרת :

סליק פרק הניזקין

פרק האומר

דף סג ע"א בשלמא
 אי איתמר איפכא וכו' . אק"ל ג' לה
 לוי כולו האי לימא בשלמא אי איתמר
 כיון שהגיע נט לידה מנורשת ש"מ דאדיבורא דידה קא סמיך לוא קושיא
 היא חדא דכיון דאמר ש"מ דאדיבורא דידה קא סמיך אחר רב אשי מי
 איתמר איפכא ש"מ הכי דאדיבורא דידה קא סמיך כדקאחרת ועו' דה"ל
 דאי אחר רב נתמן כגמ' נט לידה מנורשת ש"מ דאדיבורא דידה סמיך
 אלא מיה' כיון שאפשר רב נתמן לומר כן לא אחר רב אשי מי איתמר
 הכי כטעמא : אלא אחריו כיון שנתן עיניו לגרשה תגרס כל
 היבא דתגרסה הכא כמי וכו' . פירס' ז"ל דלא לרב אשי פריך דלדידי'
 פסיר מתרלכ הכי כדתיירבגא טעמא דמתנין מסום דהתקבל והלך
 קאמר ותחלה נעשה טלוחו ולא איכשרך למימר הכא טעי' אלא אליכא
 דליטמא קמא דקס"ד דטעמא דרב מסום דאדיבורא דידה סמיך .
 וליכא לפרושי דהשתא קס"ד דלא לשון הולך הוא אלא לשון קבלה אלא
 משוחרך שנתן עיניו לגרשה אלו אומרים לא על דעת שליח קבלה כלב' נתן

לו אלא על דעת שתגרס בו ת"מ אפ"פ סלא ח"ל אלא לשון קבלה יכפסה
 שליח להולכה כמסירת הגט לידו ואין חושפין סחא חף הסליח לא נעשה
 שליח אלא לקבלה אבל לא לקבל עליו שליחות הולכה מטול' סחף הוא כיון
 שידע שנתן עיניו לגרס על דעת שתגרס . מ"מ קבל חף בלן כמי יתיא
 כיון שנתן עיניו לגרסה תגרס מ"מ ולא חת' כמה סאחר' אלא ח"כ אחר'
 כן ואלו לא אמרה כן היא שליח להולכה והסליח שידע שעל דעת שתגרס
 מ"מ נמסר לו סכר וקביל ומפקדין התם שאני דלחריגין האי לשון קבלה
 לשון הולכה הוא שארס יודע שאין שליחות לקבלה לבעל אבל הכא הוא
 טעי' ושליח דאטעי' כי בטל שליחותו מהולכה לגמרי ומתר אחר לא
 תגרס מטולס :

ע"ב הא
 דלחריגין ספק ממונה לקולא . ק"ל מי דמי דילמא
 הולך בגיטין לוא כוזי דמי ונפקדון כוזי כדאסכתן
 נמי כי פלוגתא כיון מתנה לפקדון דמתנה לוא כוזי הוא פדאי כדאמר'
 בפ"ק הלכה כר"ש הנשיא ולא משפקא לן כלל זה"ל משמע כהיא' דריס
 קרק

חדושי ניטין להרמב"ן וז' פרק האומר

ענ

כפ' המניח את הכד (ק"ג) מלי בנייהו הקדישו ניוק ח' וכלות שמועה
 עתה מפורשים דברים אחרים דלרוב בנייהו ועוד דלכתי נפקא מינה
 לסיפקא דאורייתא לתיש לוגר משום ממורות דלת' לא דבעין סתמיר
 שליחו אלל בעל דאורייתא גיטא מעליה ופסול משום גורם דרבנן ולת' ד'
 לא חזרה שליחות גט בטל הוא תל' הול' ממור ומלן דלרובה גט וחלינה
 ופי' דמסקא דאורייתא תחלוץ ועושה הולד ספק ממור ואם נשאת תל' ד'
 דאורייתא הוא דמסתמא קפיד ואפשר דכולהו משום גזרה נסבו לה כלומ'
 שמה יקפי' ויוני' לנו או שאם הקפיד קפידמו קפידא ומסתמ' גורו ככולן
 וכן נראה מלל' אמרו ח' ב' לחוס לפסול תורה דהא הוה לכו לאשמעינן
 ור"ח ז' פסק גמי בר' חנינא ואמר משום דרב גמלי' גמי ר' חנינ' אמרו
 סוגיין בשליה פ' המניח ברב רהט וז' ז' כתב והלכה כרב משום דהוה
 ליה דבר שבערוה ודבר שבערוה חוללת הוה ע' גדא' והלכה כרב ויחק בר
 שמואל בר מרתא גט וחלינה דתמי גט מחיים וח' ונה לאמר מיתה . רב
 שמואל בן חפני גמון ז' ז' הכי כתב שלא תקבלנו גיטא מיד שליח בעל
 כרב ובעל מתיבות הכי ס' וקאמר דכל רב ור' חנינא הלכה כרב ולא
 ידענא טעמיה וחייבא מחן דכתב דהכא ליכא משום ביון דבעל ומשום
 דקא' לשה לה הוה דלא קבליה ומשום חזרה הכא' לאמר מכן ומ' חמ' ד'
 נחמן חס איתא לדר' חנינא אלל הכא דליחא משום ביון דבעל חייבין
 וליחא להאי טעמא דהא סתמא קאמר ומ' ד' מספקא דהא סתמא קאמר'
 ומ' ד' לא מספקא להשפא לקבל גיטא ביון דבעל הוא וכתב הרשב"ד ז' ז'
 לפי הירושלמי שמפליג בין יחא בידך בין יחא לי בידך בין נחוק בין טול
 לי גיטא וש' לי טול ולפי הירושלמי הוה דלמרינן בגמרא דין' כשהוה
 ממשע דהיא איתתא דלמרה ליהו בידך וחשבי ליה בידך כהאי דין' כשהוה
 ליהו לי בידך הוה עובדא ולישנא דגמרא' לאו דוקא כך כתב הרב ז' ז'
 ומיהו מספקא דירושלמי לא קיימא אלל משום דאשכחן בקדושין התקדיש
 גמי כמספקא הרי זה גיטא ואמר מנהו לפלוגי בה כהמ' תנאי
 לי במנה תנא לאבא ולאבין חייב מקודשת שיקבל לי מקודשת ומניח
 הרי זה מקודשת ומה לי תנאי לפלו' מה לי יחא בידך כל זמן שלא אמרה
 לי חייב מקודשת ועוד דהא אשכחן בגמרא' טול' וברייתא קתני ככולהו
 שא לי יחא לי טול לי ואין לנו אלל שאן הכתומה ומיהו התקבל סתם גמי
 משמע לשון קבלה . ובהלכות רבים ועפ' ד' ח' ג' בסיון כשהוה עובדא
 דר' נחמן ליהו פקדון בידך והאי לישנא כיהא לי בידך דמי דבעל לאו
 לפקדון מסריה ניהליה : דהא דתנן ואפילו הן הראשונים והן
 האחרונים או א' מן הראשונים וכו' . תמה הוה פשוט דלרבה הן הראשונים
 הן האחרונים עדין אלל כשאינן הן מייחוס כתי דבר אע"פ שאינן חגי
 דבר משום שמכיון שמיתנו שליח נעשה ידו כידה מעתה ולשיתן לו פתגמא
 וי' ח' סד' ליתוס שמה גוגעין בעידותן הן בדליתא ככתובות משחתמו
 אין מעידין עליו ומתום וזה חייב כלום אלל מן לשון אפילו כבאל' לרבותא
 אלל למעט בעדים והכי קתני לרובין ב' כתי עדים ואם דלו והלכוין
 למקום דבעל חייב לרובה אלל כה' :

כ' השולח ובפקדון קי' כ' כרב דתני כותיה . ואל' דסבירא לכו בגמ'
 דניטין נמי כיון שעשאתו האשה שליח קבל' וזה נותן לו סתם דמי לפקדון
 אלל מתנה שהוה עושה שליח מעלמו אין רבנו ליתן אלל במתן וחוד'
 ובחלך ולפיכך הן שקולין להקשות עוד מפקדון . ויש עוד לומר דכיון
 דפלוגתא היא ויחייב תנאי טובא דסברי הולך כוכי בכל מקום ואפילו
 במתנה בשליה פ' ק' ולא שמעינן ליה לרב דמטוי לכו חלוק תפיס גמרא'
 דשאל דלמר כוכה כולבו ומתוך דלרב לרווחא דמילתא אפילו להאי סברא'
 ומיהו אגן כמסקנא דברייתא קי' ז' ולא מספקא לן מידו דגט אלל דקי' ז'
 דהולך לאו כוכה כבני' דהוה כתרס דלמר התם כפ' השולח נקטי' שליח
 מתנה כשליח הגט כלומר שליח מתנה הוה שדומה לשליח הגט לענין
 הולך לאו כוכה ואפילו עשאתו האשה שליח וכדמפרש התם ומיהו דשליח
 הגט כשליח הגט דמי ולא לשליח פקדון לאסוקי מהך סוגיא וכיון דקי' ז'
 כר' נתן בהולך נתן נמי קי' כ' כותיה דודאי ר' נתן נתן כמי פלוג' והולך
 ונתן לה קאמר והכי מתיבא בתוס' וירושלמי ואע"פ דליתמר כפ' כ' כל
 האומר תנו כוכו דמי ה' ס' כשחורוי עבדים דמילתא דוכותא הוה ולא
 עבד דלמר כ' אלל אלא אחר גמר דעמו ופעמים שנתן דמי עמנו ויונה
 וז' כ' כח' אלל תנו דחוב' כגון גיטא נשים אינו כאומר וכו' ואע"פ שעשאתו
 שליח וה' לשליח מתנה כשעשאת דפרישות דהולך ונתן שום ניבה וכו'
 דעת רבינו ז' ז' בדברים הללו ודעת תלמידו הר"ם ז' ז' דתן והולך שוין
 בנייהו כשליח הגט דמי דלמ' כרב דלמר חוללת וגבי פקדון ספק
 ממונה לקולל ולא מספקין מנייה דשליח וגבי מתנה ממונה כחוקת נתן
 הוה ומפקי מניה והיינו דר' הגשיא ורב' ווסף ודאבי לא דלוק לי דא' כ'
 הולך בכל מקום ספק הוה ודינו שוה במתן לאוקומיה ממונה כחוקת נתן
 מלריה וכן בניטין להעמי' אשכח חוקת אסורא ולא ה' ליה למימר שליח
 מתנה כשליח הגט ולא למימר הולך לאו כוכה ועוד דכיון דממונה כיד
 שליח אי ספק הוה אדרבה יתלוק או שודא בתנאי דהתם ולא פליג ר' ש'
 הגשיא בהא ועוד דהולך מנה לפלוני שאני חייב לו מסיק' כלא פלוגתא
 תנאי כותיה דרב' ולא מיייתי עלה אור' דברייתא כשהוה כהמ' תנאי
 ואמר' כה דכ' הולך לאו כוכה . ולישנא דברייתא הכי הוה הכא קתני
 שאני חייב לו והכא הולך מנה לפלוני סתם ועוד ר' יהודה הגשיא היינו
 ר' והתם קאמר הולך לאו כוכה והכא גט קאמר הולך כוכה . ועוד
 מיניב בתוס' מפורש כהך דתניא כותיה האומר תן לו מנה שאני חייב לו
 תן מנה לפלוני פקדון שיש לו בידו הולך מנה לפלו' שאני חייב לו וכו' ר' נה
 לחזור לא יחזור וחיי' באחריות עד שיקבל את שלו הולך מנה לפלו' תן מנה
 זו לפלו' אם רנה לחזור ותלמו שמת יחזור לנתון אם מת יחזור לירוש'
 התקבל סטר מתנה זו לפלו' וזה במנה וזה כבטר מתנה זו ואם רנה לחזו'
 לא יחזור ע"כ מפורש בתו' . וכן בירושלמי תני ליה הכי דקאמרין התם
 ח' ח' חילא המעשר בחוב כלומר שאם אמר הולך מעשר לפלו' כן לוי וזה
 לו ושמעינן מניה בהדיא דתת' דיכא לחוד ופקדון דינא לחו' הילכך נקטי'
 דרב כפקדון ודאבי ודרב' ווסף במתנה ואינה גופייהו כרב ס' כ' דון
 כדלמרינן שליח מתנה כשליח הגט וכדפרישת' : ודור' עובדא דלרוב'
 רב יחא בר שמואל בר מרתא גט וחלינה . תמיהני על הסכמת רבי האי
 גמון ז' ז' וריא' ז' ז' שפסקו בר' חנינא מפני זה התעשה והא דרב נחמן
 כהשגחה דרביה אם איתא קאמר ולא איפסטה ליה דליתא אלל איפסטה ליה
 דלא בעי' חזרה שליחות אלל בעל ונחון דלרובה גיטא וחלינה נמי לא
 איפסטה ליה דליתא ליה לדר' חנינא וכ"כ א"כ תיפוק לי משום דרב
 דייחא מעשה דרב יחא הכי הוה דשוויא אשכ' לשליח לקבלה משיק' ושו'
 בעל כתר הכי שליח להולכה ואל' הכה ניהליה לשליח קבלה שלה דאי
 ל' ת' משום חקר ליכא ולי' חמ' ד' משו' קפידא דבעל ליכא כדלמרי' בשליח
 פ' כל הגט ור' נחמן כי שלחה לקמיה דר' אחי הכי שלחה התם גמי בעינן
 סתמור שליחות אלל דבעל אור' . ואם איתא לדר' חנינא נפקא מיניה
 לדדיה וז' ז' ליתא נפקא מינה כדלמרי' ושמה מפני שאמרו כן בגמרא
 מאי בנייהו ולא אמרו ח' ב' דבעל לא קפיד דסברי רבנן דלת' ד' משו' ביון
 אע"פ דלא קפיד נמי פסול גזירה זו מפני זו והכיא דלמרינן בשליח פ' כל
 הגט בעל לא קפיד דמיהו היא או לא קיימין כמסקנא . ועדיין חגי
 חוכך בזה להחמיר חסד דמילתא דטעמא היא דכיון דהוה לא קפיד אגן
 לא קפידין ולא גורו משום זו כסס שלא גורו היבא דשווייה שליח מעיקרא
 הוה כדפריש' ז' ז' ועוד דאשכחן ליה שליח קבלה מיד בעל גופיה משום דלא קפיד
 כרשב"ג דלמר טול לי שא לי יחא לי בידך חד בר נש שלח גיטא לאיתתיה
 אמרה ליה יחא לי בידך הוה עובדא קמיה דר' אחי אמר אם רנה להחזיר
 לא יחזיר כראה שלא גרסינן לא יחזור אלא יחזיר גרסינן מה ופליג שנייה
 היא יחא לי בידך ח' ד' חוקיה אלל דע רישא וסיפא אשכ' אחרת עשתה
 שליח לקבל גיטא משליח בעלה אהא עובדא קמי דר' אחי אמר אם רנה
 להחזיר לא יחזיר מחלפא שפתיים דרב נתן אמר ד' הוה כסס רב אין
 אשכ' עושה שליח לקבל גיטא משליח בעלה והכא הוה אמר הכין חגי
 ואמר אחר הדלת היה עומד ושמע את קול' כלומר ולא קפיד והא דלא
 מארינן איכא גמי הא בנייהו וכך דרך התלמו' בכל מקום כאותה שאלתו

דף פ"ע א בער

אומר לפקדון ושליח אומר לגירושין . פי'
 רש"י ז' ז' שהגט נתון ביד שליח והוא אומר
 שהיה שליח לקבלה ובתגרשה בקבלתו ואין זה מחזור לי אלל בשניה ודאי
 שליח לקבל כמו שיתבאר . רב הונא אמר בעל נחמן אלל איתא
 דלגירושין והביה ניהליה לדודה הוה יחייב לה . אר' אלל מעשה הכי
 שליח מביא גט ממדי' הים הא חי אחי בעל ואמר לפקדון מסרתי' ניהליה
 נחמן ואין דלמרינן לעיל בפ' ק' דאי אחי בעל ומעדר לא משניחין ביה
 וכן נמי בחז' ישראל חי אמר מהני כדלמרינן הואיל ויכל דבר להחזיר
 יחא וזה אינה קושיא שאין טענה זו של רב הונא אלל כשנתיבא בעיר א'
 וכן פריש' ז' ז' דלמרינן בפ' ק' דאי מערסא לערסא משכונה לשכונה
 אחי שפיר וחי כרב חסדא ס' ח' ח' משכונה לשכונה כשאלר העל בעל
 ותנו והלך לו לעיר אחרת וי' ז' דכ' ע' כיון דתקון ככ' שאין עדים מלווין
 ז' כ' כן ומיהו לא מהני בעיר א' לגמרי שאינו נחמן לומר בגירושין נתקו'
 שהבעל מערער או ליכא עדים וזית דפני מימר דשליח להולכה נחמן
 שלא רנה לחסור לה שתגרש מיד אלל שליח קבלה אינו נחמן שכיון שידו
 כידה לדר' מסר ליה ולא דלוק . ויש לפרש שלא אמר רב הונא אינו נחמן
 אלל כל זמן שהגט ביד שליח אלל משהגיע גט לידה שוב אין הבעל נחמן
 אע"פ שאינה טוענת בריא' ומודה כה רב הונא דהא הימניה וצדד איתא
 הימנותא אלל כל זמן שלא מסרו לה אע"פ שהאמינו מתחלה עכשיו כיון
 שלא עשה שליח שליחותו לרב הונא אינו נחמן ואם וכו' ת' ש' רב הונא
 איתא דלגירושין והביה ניהליה בעל לשליח לדדיה הוי יחייב ליה השליח
 ולא היה מעבדו בידו וכיון שלא מסרו לה ש"מ לפקדון והביה ניהליה
 ולגטור' מכיון ח' ח' עכשיו נתן עיניו בזה ויהי מחזור לחי פריש' ז' ז'
 משום דבעל משום ביטופא לא יחייב לה לדירה כדלמרי' כפ' גירושין :

באן חסר

אומר לפקדון ושליח אומר לגירושין . פי'
 רש"י ז' ז' שהגט נתון ביד שליח והוא אומר
 שהיה שליח לקבלה ובתגרשה בקבלתו ואין זה מחזור לי אלל בשניה ודאי
 שליח לקבל כמו שיתבאר . רב הונא אמר בעל נחמן אלל איתא
 דלגירושין והביה ניהליה לדודה הוה יחייב לה . אר' אלל מעשה הכי
 שליח מביא גט ממדי' הים הא חי אחי בעל ואמר לפקדון מסרתי' ניהליה
 נחמן ואין דלמרינן לעיל בפ' ק' דאי אחי בעל ומעדר לא משניחין ביה
 וכן נמי בחז' ישראל חי אמר מהני כדלמרינן הואיל ויכל דבר להחזיר
 יחא וזה אינה קושיא שאין טענה זו של רב הונא אלל כשנתיבא בעיר א'
 וכן פריש' ז' ז' דלמרינן בפ' ק' דאי מערסא לערסא משכונה לשכונה
 אחי שפיר וחי כרב חסדא ס' ח' ח' משכונה לשכונה כשאלר העל בעל
 ותנו והלך לו לעיר אחרת וי' ז' דכ' ע' כיון דתקון ככ' שאין עדים מלווין
 ז' כ' כן ומיהו לא מהני בעיר א' לגמרי שאינו נחמן לומר בגירושין נתקו'
 שהבעל מערער או ליכא עדים וזית דפני מימר דשליח להולכה נחמן
 שלא רנה לחסור לה שתגרש מיד אלל שליח קבלה אינו נחמן שכיון שידו
 כידה לדר' מסר ליה ולא דלוק . ויש לפרש שלא אמר רב הונא אינו נחמן
 אלל כל זמן שהגט ביד שליח אלל משהגיע גט לידה שוב אין הבעל נחמן
 אע"פ שאינה טוענת בריא' ומודה כה רב הונא דהא הימניה וצדד איתא
 הימנותא אלל כל זמן שלא מסרו לה אע"פ שהאמינו מתחלה עכשיו כיון
 שלא עשה שליח שליחותו לרב הונא אינו נחמן ואם וכו' ת' ש' רב הונא
 איתא דלגירושין והביה ניהליה בעל לשליח לדדיה הוי יחייב ליה השליח
 ולא היה מעבדו בידו וכיון שלא מסרו לה ש"מ לפקדון והביה ניהליה
 ולגטור' מכיון ח' ח' עכשיו נתן עיניו בזה ויהי מחזור לחי פריש' ז' ז'
 משום דבעל משום ביטופא לא יחייב לה לדירה כדלמרי' כפ' גירושין :

באן חסר

חרושי גיטין להרמב"ן דר פרק האומה

דף כה"א הגיע

לעונת כדריס נדרויה כדר • פירש"י •
 שבה אחת לפני גדולת וחולת אס הביא
 כחטיב ולא אמרין שומא טיכא • אבל קודם האמן הוא קטנה היא וחינה
 חולת • דאם כתוב כפרסה וקטנין אשה לאים ולא דליק משום דרבא
 גופיה הוא דלחר בע' יומא דיוען (דף י"ח) הלכתא מוד' ומן כלפני ומן ואף
 ע"פ סהימיה סמנים שומא טיכא ורב שמואל בר ושרא מתני לה לשמעתא
 ד' ב' בהל' לישנא דלחר רבא קטנה כל' י"ב חדש תמלית וחינה חולת
 וכוון וחינך חינה תמלית וחינה חולת • משום דחוששין שמא כשרו ור"ת
 ד' ל' פירסו כספ' הישר שלו בשלא הכיחא ב' שטרות ורבא בר' יוסי ס"ל
 דלחר חייב כחוב כפרסה ואשה בין גדולה בין קטנה דהכי אמרין כהדיא
 כפ' מכות ה"ג א' ה' חמי מדכרי' של דברי כלמי קטנה חולת בשטרות
 כח חמר עד שתיניט לעונת נדרים והלכתא עד שתיניט ב' שטרות ואף
 כח דלחרו כפ' וילא דוקן ומלך חינה תמלית וחינה חולת ח' ל'
 האי לישנא דמר שמואל היא וחינה ל' ס"ל להא' דרבא ומלך דמתי
 לישנא קמא הוא דקאמרין בהאי • ולפי הפ' הוא חין הלכה כרבא במדה
 זו • והג' חומים כתבו סתם לפיכך יש לדחוק לדעתם דרבא אמר ספקן
 קלי ושוטת הנדרים של קטן הוא • מן י"ב שנים ויום א' עד כן י"ג שנה
 ויום א' כמחוק האון הוא ספקן לוכר אס אמרו יודעין אנו לשש
 ויו נדרטו ולס' מי הקדשו נדרויהן כדר והקדשן הקדש ואפילו הכיאו
 שטרות נדרויהם נדקין וכנגדו בקטנה חולת • כלומר שהגישה ליתום
 הללו סהי' בת' י"ב שנים ויום א' דלגבי קטנה גדולה היא • והוא סהי' אשה
 סתנין שהאשה מותרת לבא מפני האים כמו שפירש' סם במשנת • יומא
 דיוען ולאו עונת הנדרים של קטנה קאמר אלא שנת הנדרים של קטן ואל
 תת' על לטון דגמר' היא קורא אותה קטנה והיא נפרה שמתוך שאלתו
 ג' מדות בקטן אמרו כן ואמר וכנגדן באשה חולת • וזו שאלתו כיבמות
 רבא אמר עד שתיניט לעונת הנדרים דלחלח סביון • סהי' בת' י"ב שנה
 ויום א' שהיא עונת הנדרים • לנקיבה חולת ל' ק' דהיא לנדרי' דברבי
 קאמר ולמה לא ס"ל ואפשר דרבא גופיה הוא דמסיים תס' והלכתא עד
 שתיניט כלומר לברבי עד שתיניט לעונת הנדר' לדוקן ק"ל עד שתיניט אלא
 ס' רגלים למר' ת' ז' ל' משום שכלן וכוון שיעור א' הכיורו •

ע"כ גיטא

לא ליתו עד דמטי לתתא מחסי' • וק' וכו' מטי
 התם מיהא הוי גט ואל' לא חזרה שליחו אלא הבעל
 י' דהא חספה ראזנס לקבלה וידו כירה ולא היא שליח להולכה כלל אלא
 שהתנה עמו שלא תתגרס אלא באותו מקום ואין גורך לכך אלא חספה
 ראזנס שליח להבאה וכו' מטי לתתא מחסי' הוא שליח לקבל הרי האשה
 בעשה שליח להבאה וקבלה והבעל להולכה בעלד • וד' ק' כחן בעלו
 כחן בעל הכיורו • פירש"י • דגבי עירוב אפילו לרבנן ליכא קפידא אלא
 שמתרב לו כפירות הכיורו • וכן פי' איכא פירי דמגדל • ואיכא פירי דשוק
 ושמא עירוב לי מפרות פלוני טי' לו כמגדל ואיני מחזור אלא ה' כ' בעלו
 איכא קפידא אבל ח' ל' הכיורו איני אשור' לך משלי וא' ל' ערב באחסי' ועד'
 לו כמתרים ודאי ליכא קפידא • סהרי תשלנו הוא נתן לו ומה סירבה
 אקבל ממנו ופירי דמגדל ופירי דשוק בעלו ואיני כתי קפידא • וזה
 פי' יפה •

דף ס"א שלחו

תס' מחתרה כדו לפות כחו • פירש"י •
 ז' ל' שיחא כל היין לו לחמיות • שחא ח' ל'
 תנו לו יין אס החמין מן היין מלא חביות היו היורשין אומרים לו שלך
 החמין ואס אמר דמי תמחרת ומכרו ממנו קנה ואכדו המשע' אמרו לו
 אכדו תשועך • הילכך אמר תמחרת דמשמע יין דמיו' • שהכל אחריות לו
 ונת' • הסיבה דודאי אינו מפיסד אלא לפי הסבון שהרי הוא ויורשין שותפין
 וכוון אמרו דאפילו לפי הסבון אינו כדון • סיפסיד כל' ומן סכאחר סם יין
 סוה' ד' מלוא • שהרי נתן לו סוה' ת' מן היין בין ירוחו בין בירושפה שלחן
 כיון בין יכסדו וחי' ואמר אס אמר הכי • כי נתן יין סוה' ת' הרי הוא
 כחומר כך ויך חביות תנו לו מן האורג' של כהר פניא • והרי זה דומה למי
 שאומר בית בבית' או שור בשורי איני מוכר לך ונת' ת' תס' או ככל מרלחו
 מת או ככל ואין לי לחלק בון שאלת מן האורג' אלא כשתיהן הקנה לו הכין'
 סוה' ת' משע' • ואס החמין מרלחו חתון בין הוא • בין ירשו דמי עאלן
 שותפין לחלו נתן וקבל אבל מלכתי דמיא בתו' דבקר' האומר מחתים
 זו י' ל' כיד' פלוני • ונ' מלות ביד' פלו' ות' ק' ביד' פלוני • ופלוני יטול ר'
 דינר ואל' עליהן כחובת אשה • וכ' גובה וזע' ע' של' פתכנסו כולם • אבל
 אס אמר ואס' כ' יטול פלוני מחתים אס פתכנסו כולם נוטל ואס' לאו אינו
 נוטל • אלא לפי חסכון פי' לפי שבחן נתן לו מכולם לבידך אס אכד אחד
 מן היצות • תפסידו כל החלק סהי' לו באותו חוב • סיים לו יטול מאנו
 אכד חתול אכד חלקו לגמרי • וד' ח' פי' לפות כחו דלא יכיל לדחוי
 ומיהו לא גבי משר' כספי כדאמרין כפר' הגורד מן הירק עוללת הכי
 מקירי' אלא לא גבי משר' כספי • אלא יסוי כחו שחין דחין אותו לשאר
 כספיים גופיה תמנו • ולפי דעמי שהדין הוא שאס אחר חמרה • כלומר היא
 לו ל' יין ושרא וימכרו וימכרו לענו • והיא לו ליקח בשער התתנה וכן כר' אה
 שאס החמין מקלת החמין לו כמו שבכתי ואס אמר ת' מדתי חמרה היו
 לשמואל

הס מוכרים לו • אבל לא היה נוטל אלא בשעת נתינה ואס הוא מוחמין לו
 דמיא לפי' אמר תמחרת שימכרו ממנו ויתנו הדמים עד ת' שליטת • ומי
 אס הוקר חין לו חלל' ת' כדליתא בסוף נערה בכחכות ואס החמין מקלת
 לא הספיד • דמא • דתנן מי סהי' מושלך לכוור ואמר כל השומע קולו
 יכתוב גט לשמו • פירש' כתי' כפ' המדור דכין דלחר כתוב שליחא
 קא עבד • וזו דק' ל' ס' דתנן כדכריס כפ' חין בין המודר האלה מחבירו
 מורס לו תרומתו ומקמי' לה כתי' דלחר כל הרוכה לתרוס • וכל' ויתרוס
 וא' א' שליחא קא עבד ח' כ' כהנה ממנו וחינה קושי' דתס' כל הרוכה
 לתרוס קאמר מדעתו • וחינה אלא כמותן רשות • לאו שליחא הוא • וגבי
 תרומה אפילו גילווי דעתא נמי מהכי כדאמרין כפר' אלו מניאית • כלך
 אלא יפות אס נמנולו יפות מהי תרומתו תרומה ומסתברא כתי' שאלת • כל
 השומע קולו יכתוב גט לשמי • ושמעו ג' א' • כותב ו' • מוחמין וחינו לר' כ'
 במשנת כולן חת' פ' שאלת כל השומע של' נתכונן • זה לרבות בעדים אלא
 ליתן רשות לכל כ' ס' חיה סירכה ויהא רשאי לכתוב • ור' ירוש' שאל
 שד הוא פי' לפי סקן נגילין כבורות ומפורס' בירושמי ח' ר' חנינא ר' יוחנן
 בני למדנו והוא שרלו כוביא של אדם ר' אחא חמר בסר' ר' חנינא • הדא
 דמיתא כהנה אלא כשיר' אפילו לא רלו כוביא של בני אדם והא תניא מי
 שהיה מושלך ככוור ח' ר' יוחנן ר' יהוש' שרלו כובי' • של אדם ח' ר' בון המוקיין
 מגוין כבורות כדרך שמניית כסדות • וז' הלא חייבין לגרה • ומישיבין
 לשד ח' ע' פ' שחז שעת הסכנה וכן כתי' ר' ח' ז' ל' לשד לא חייבין כיון
 דמו ליה לאותו המושלך • כבואה דכבואה ולגרה נמי לא חייבין • כדמחל
 דבר ר' ישתמאל • וכן כתב רבינו ז' ל' כפ' ר' יבוחות • של' מענה על דעת
 דהא תנא דבי ר' ישתמאל • למדין לרבי יבוחה אהא • אס הוכיח
 סוכו על חמלתו • ג' • פי' רש"ג' • לאו לטעמיה חויל' דלחר כותב
 ככסיו לחמרי' ושתק וכתב הוכיח על חמלתו • דהתם פלוגי רבנן עליה
 והכא לא פלוגי כלל • רשמי' תכא דלחר כתובו כדאמרין בתם' חולין פ'
 השוחט • ותיני' בתום' כרי' שאלת כותבו גט לשמי • ועל' לראש הגג
 וכפל כותבין ונתנין לה כל' ומן סיס' בן כהנה רש"ג' אמר אס מעלתו ככל
 ה' ז' ג' ואס לאחר זמן כפל' חין כותבין ונתנין • שאני אמר שאל' הרוח
 דחפתו וא' פ' כשנית מסמניו בלשון יחיד לא פלוגי רבנן עלי' • וז' ח' כולל
 בה בתלמוד הרהר' בתם' שבת • ומת' טינה רש"ג' ח' אלא כל הכיבויש
 שוים • וכפ' ואלו קשרים ר' אשור חומר קושרים לפני הכהנה וככתובות
 רש"ג' ח' הכל כמתנה הודיעה • וכן דעת רבינו ז' ל' שפסק כרש"ג' •
 אמר' ל' פ' כתיבו ותנו גט לשמי • פירש' כתבו לאו דוקא דלפי' אמר'
 ל' פ' כתיבו ותנו גט לשמי • אלא חייבו בתפוס כתבו ואינכר' לכו
 דילמא כתיב ידו הוא •

ע"כ מאי

הכר לר' תלמוד חולין • מילי מיתמרן לשלוח או לא
 וסא חמר שמואל הלכה כר' יוסי • ק' ל' ר' ת' נמי
 כפנים הן עתים כותבין ור' אחי' בתוספות שמתרס' התם דילמא לטמא
 דר' מחר תס' משום כיון דבעל כדמפרס' חיי' לעיל כפ' כל הגט וכו' •
 לא קפיד' אלא כתיב' שעל ידי העדים החתומים כגט מתפרס' דבדך
 שהיא אינו יודע לכתו' • הלא סהס חתמו כשר כלו הס כמתווכו וחתמו
 וא' ג' דלמדין תס' חיי' כתיב' ח' כ' שליח מתנה דלחיי' מתנה • חיי' כ' כ'
 כגט ולרבא כגט וקאמרין ככלותה דכ' אמר חיי' כגט ושמואל אמר כגט
 דלמח' שמואל לא ס' ל' ככתי' דילמא שמואל לאו לר' מ' קאמר' • אלא חיי' כ'
 דר' יוסי ככס' לה לא • חיי' פסק כשמעתי' כר' יוסי דמילי • לא תמסרן
 לשני' כלל • והילכך מתנה דמילי הרי הוא כגט • כל זה אמרו בתוס' ויפה
 פלפלו כמתנה אס' פ' כן חיי' מחזור דכסופי' כתי' י' כיוון דבעל' שחז'
 הודיע והתגלה כיותר' של' כתבו הבעל כוד שאלו העדים החתומי' פתמים
 שאינם מכירים מי כתבו וכי כולם וכו' כתיב' הם • ככתב ידו של בעל' ומיהו
 לכולם י' לחוש לפיוון • שהיא אינו רוכה לגלות קולנו • אלא לא' בלבד •
 אלא י' לחדך • כמה ספקי' • שהשתא כעשה • כתי' שאומר לנ' • תנו ואורחי'
 דלמור' למידק משקל' כמילי נהדר מתוך בסוף ככ' ל' ודבר כבוד הוא •
 ופי' מורה ד' יוסי באומר אמרו והתן וכו' • ואמר' ר' ירמיה סתם סופר
 שנינו • הקאו כתוספו מילי קושי' לשמואל ואל' חיי' לית ליה לדר' ירמיה
 דלחיי' סדר כתב סופר שנינו דקאמרין התם • ושמואל אמר אפילו כתב
 סופר ועד שהרי שנינו כתב סופר ועד כשר ומקיים לה בספר' דמוכב' ד
 דתבש' לכתולת ומתקלים • דכתי' מיתבי' לה רמיה • כיון דלר' ירמיה ורב
 חסדא ודאי לא מור' ר' יוסי באומר אמרו מסתמא שמואל לא פלוג עליהון
 בתוליה דר' יוסי • אפ' ל' דלדידיה לא שמעי' ליה לר' יוסי הכי וזה מתוך
 רשעי' אלא י' דמתי' לשמואל • כל כתב סופר • ועד קתי' בין כתיב' כ'
 הניכרת כגון ספר' דמוכב' בין כתיב' מתי' שמואל חמי' סופר ממתני'
 וס' זה אינו מחזור אבל כ' ל' דאפילו כתי' • סופר נמי מתי' חייב' חורבנא
 דויתנון דלחר לב' אמרו לבסופר יכתו' ולפלו' • ופי' ויחתמו ומאס' כיוסוף
 דוסופר חייבין ולא מתמי' • אלא חד ומוכרי' ליה כתי' • סופר מוכב' ועד
 ח' ולי' ליה כסופ' לבסופר דכתי' • אלא יקרא נמי עבדי' ליה ובעל' לא אמר'
 הכי דלא סמך עליה בעד' אלא ע' פ' • ופי' דלחר וזה דמיתבי' גמ' • דר'
 ורמיה • משום דעלה חיתמר דר' חסדא ומיתבי' פירושא למתני' • וז' פ'
 לשמואל

חרושי גיטין להרמב"ן ז"ל פרק האומר

עד

לשמואל נמי הכי הוא : ואמר דב חסדא מתני' מני ר' יוסי הוה דאמר מיילי לא תמסרין לשליח . פירש"י ז"ל דאמר ר' מאיר נפיק מיניה חורבנא דתפריטינן בגמרא וימנן דאמר להו לב' אמרו וכו' ומתקן כיון דאמר מר כשר ולא תעשה ולא שכיח הילכך לא גזרינן וליה ליה דרב חסדא וכתב סופר לשמואל דכדי הכל הוא ומיהו לרב חסדא לא מודה ר' יוסי באמרו ובתוספות מקשים ח"כ הוה להם בגמרא לומר ואם ד' מודה ר' יוסי באומר אמרו לר' יוסי נמי נפיק מיניה חורבנא דר' מאיר ממה שפירשו אוחה לר' יוסי ולא פירשנו לר' מאיר משמע שחורבנה אחרת היא ועוד היכי מתריח דשמואל לית ליה דרב חסדא והא כל עיקר קושיא דגמרא ליתא מחמתיה לשמואל דליה לית ליה חסדא סופר טיבו אלף דמיימי ר' אבהו בגמרא דר' ירמיה ורב חסדא סברי דלא מודה ר' יוסי באומר אמרו ומסתמא לא פליג שמואל עלייהו כההיא דר' יוסי והיכי מתקן השמא דפליג עלייהו ואיניו סברי לא מודה ר' יוסי באמרו ושמואל סבר מודה וזו הקושיא לפי שטתם בתקן שלמעלה ועוד הקשו אם כפי' של רש"י ז"ל היכי דדר מקשי גיטין למה ד' כשר ולא תעשה אלף למ"ד כשר ותעשה מא' ל' דילמא שמואל ס"ל כמ"ד כשר ולא תעשה ומודה ר' יוסי באמרו ומ"ד כשר ותעשה סברי כרב חסדא ולא מודה ר' יוסי באמרו ופליגא דשמואל לפיכך פי' בתום הא דאמר רב חסדא מתני' ר' יוסי הוה דאמר מיילי לא תמסרין לשליח משום דל"מ משום דל"מ נפיק מיניה נמי חורבנא אחריתי דזמנין דאמר לג' תנו והס אמרו לסופר שיכתוב במעמד שלשתן והלך א' מהם לשוק וסבורין ה' כיון שאמרו הסכים עמנו על הסופר הזה שיכתוב רובה הוא שיחתום ויחתמו ליה הכך תרי עס א' מהם ובעל לא אמר הכי שגא תתן רשות אלף לשלשון שפשאן ב"ד ומיהו ליכא למיחש שמה ויחתמו ה' אחר שלא מדעת ה' דח"כ אפילו חסדא סופר ועד פסול ליכא תקנתא אלף לסופר בלבד הוא דחיישינן שמה ויחתמו עס א' מהם דכיון שהסכים עמהם על כתיבתו סברי רובה הוא בהתיימרו ועוד דלא ליכסוף ומתקן כיון דאמר מר כשר ולא תעשה לא שכיח הך חורבנא כר' יוסי ולא גזרו ורב חסדא אית' משום דל"מ נפיק מיניה חורבנא דפרשו ז"ל ולפום הכי מקשינן והדר מקשי' אלף למ"ד כשר ותעשה מא' ל' דלא פליגי אמוראי כלל כתימריה דר' יוסי אי מודה באמרו אי לא . והו תירץ פירושם ז"ל ולשון רש"י ז"ל חסדא חורבנא וכו' אלף דכדי נכחית ויחידא אפשר שלא יפירו בגמרא חורבנא וכו' כלל אלף לדברי רש"י ז"ל מתוך שהיו לרובים להוכיח החורבנא לר' יוסי קלרו ואמרו מתני' ר' יוסי הוה ואם ד' מודה ר' יוסי באומר אמרו דר' יוסי כר"מ נפיק מיניה לפרוייחו הך חורבנא . ועוד דהא ק"ל דהא נמי כשר ולא תעשה היא דכיון דחסדא תמוס שמה תשכור עדים היא אף בג' שאמר להם תנו יש לחוש כהך שמה תשכור עדים ב' שיכולים אחרים לכתוב ולחתום וליתן על פיהם וכו' למ"ד חסדא חתומו ולא תעשה וכו' כיון שהס' ב"ד כשר ח"כ נפיק מיניה חורבנא דזמנין דאמר לג' אמרו לסופר ויכתוב וכו' דלא עדיפין ג' לר"מ מל' ר' יוסי אלף לשון רש"י ז"ל הוא הגרסה והכונן . ומה שהקשו מפני מה לא אמרו ד' כשר ותעשה סבר לה כרב חסדא דלא מודה ר' יוסי באומר אמרו ושמואל סבר כשר ולא תעשה ומודה ר' יוסי חסדא דשמואל משמיה דרב אמר הלכה כר' יוסי באמרו ורב גופיה הוא דאמר כשר ולא תעשה וזאת שיהיה רב תנא הוא וליביא דנפשי קאמר כשר דאלמא מודה הוא ר' יוסי באמרו ומ"ד כשר ולא תעשה לר' קאמר לומר דאע"ג דפליג' ופלו' אמר ר' יוסי באומר ומ"ד כשר ולא תעשה עשה הילכך למ"ד כשר ולא תעשה ניחא דמוהר ר' יוסי באומר ומ"ד כשר כיון דלא תעשה ליכא חורבנא בחסדא סופר אלף למ"ד כשר ולא תעשה אי כשר מודה באמרו ואי תעשה נפיק מיניה חורבנא הי"ל לית ליה קיום אלף כדמתקן גמרא דר' יוסי רתיי אמר ושמואל ור' דאמרי בשמיה סברי ליה כוותיה בחדא ופליגי עליה באמרו ומתקרא הוה ליה למיפרך מתרי מיילי דר' איפכא מילא מודה ר' יוסי באומר הוה כר' יוסי ואלו קאמר כשר ולא תעשה אלף גמר' נקט שטתא דלא מודה ודייק ואתי עד דמסיק הכי בודאי דלא מודה ככ"ג ודבר נכון ומחזק הוא . וה"ק היכי אמרינן דכיון דכשר ולא תעשה לא שכיח ולא גזרינן אפי' לר"מ והא רב חסדא הוה דאמר לקמן כבולן לא תעשה וי"ל דהך דאיתמר הכא אמר רב חסדא ר' יוסי הוה אליבא דמאן דאפיך לר' איתמר ולליבא דגמרא דגמרא סבא רבא אלף רש"י ז"ל פי' לקמן ואיכא דמפיך להו לרבה ורב יוסף וי"ל דרב חסדא סבר אפ"פ שאמרו כשר ולא תעשה גזרינן לפרוקי' לשמואל היא וכמסקנא לשמואל גופי' לא נרכי' ליה וסוגיא דשמואל ככתב סופר ועד דמתסר' בפשרא דמובדק אליבא דמתני' היא אלף דל"ל אפ"פ דפירוקין אדתי ליה מ"מ מילתא דטעמא היא דכל דלא תעש' לא שכיחא למגור בה דככל דוכתא אשכחן במילתא דלא שכיחא לא גזרו רבנן . הילכך למ"ד לא תעשה לעולם לא גזרינן וחתום סופר דה' היא . ועוד ראיית' בתוספת' דקתני מתני' לר' יוסי נמי רבי אלו יגמרו ויכתבו והיינו חסדא ידס כדאמרתין מי איכא בי דינא לא דיעו למיחתם אלף כתב הגט ואמר לסופר ויכתוב ולכתוב היכי עבדי הכי והא נפיק מיניה חורבנא דמשום

ראוי

חרושי גיטין להרמב"ן ז"ל פרק מי שאתו

מפני שכל קרוב לטות בטל ויחייב לה כתב סופר ועד כפר ספר
מ"מ אפילו לחם חמיו ולא תעשה וכן כתב הרב ה"ה ז"ל . וכן
מכלתי דעת בעל התוספות ז"ל שמכריע ז"ל כיוצא בזה דכפר ולא
תעשה דאפילו בלחם חמיו ספול חתם סופר ועד ז"ל דנה שכתב
גוריון לרב חסדא פתרווייכו לבי הפי' שכתבו למעלה וזה דעת שראוי
לסמוך עליו כחומר השומע :

דאזי לחלוק הייתי מכשיר בו דשמוא עדיפא ור"ה נמי ס"ל כוותיה בתרא
ופלוג עליה כחומר חמיו כדאמר רב הונא מ"ר כשר ולא תעשה ולא פסקו
במקו חלל למיני ור' שמעון וכל סממא דליהו כסיק דלית לא סתמינן
עליה חק מ"מ וזי חומר שיהא סתיקא ונקטינן בה לחומרא ולא מת
חוללת ולא תתיבנות . שנה בדברי רבי' שמת הרי זה בטל . ור"ה
הסגרי' גלמיו כתב כן הרי פוח' בט סול ומתיטין בדבר זה הרבה

סליק פרק האומר

פרק מי שאתו

דקא מחית אין כ"ל כתבו ותנו וסבי מוכח בדוכתא כפ"ק דמכילתא חלל
מתקמי לן הדין מחני' כפ"מ דלא מסוכן וזה דלמרינן הכא כבולך על
מטענתו דכתיבן חומדא חספת דוקא חספת חומר מחול זה ק"ה
דמיק מחולי' אפולי' מתנתו חספת ולא כפי חומדא כיון שלא שמד והלך
בלא משעת' דא"ל הדין חלל מחני' לרב הונא נטה לי מחייתא חס מחי
מחולי' זה אפילו כל ס"ה שמת תנו בטל למיני' כך הוא דבין חלל ס"ה
דוקא חספת דפדיס מחולי' זה חלל חס מחי סתם לא כפי חומדא וכן
נראה דברי ר' ה"ה ז"ל חלל ר"ה ז"ל סוכר דכל ס"ה כפי חומדא בין
לענין מתנה בין לפנין הגט כשמת חס מחי' ואפילו לא חתר מחולי' זה
ולדברי קסא דהא מחני' קתני רישא תלת זה ניטך חס מחי' וזה ניטך
מחולי' זה וזה ניטך לאחר מיתה וקתני דלא חתר כגון וזה דפרס תרתי
מחייהו כההיא דבדקתני מהייה חס מחי' הרי זה גט ומייהו ולאחר מיתה
גט וזינו גט וכדר הפרס דחולי' זה כההיא דלומדין חומר' דלמלא ליבא
לחומר חומר חלל מחולי' זה לרב הונא' בין בגט בין במתנה ולרבה ורבה
מתנה ודברי רבינו ז"ל כאלן מחייתין . עוד חולקים אחרים במפרס
ויולא כשירא לענין מתנה שלא תקנו חלל ס"ה שלא תטרף דמיו עליו
וכן כבולך למות כגון ויולא כקולר דהא מחייתין לנדר' לה ויולא
ויחנק כגולה בעלמא חלל כדריא סמין ויחייב סמוכה אין לו . ואפ"ס
סיס לזה פנים כדי הוא רביט לסמוך עליו בזה דמפרס במסוכן הוא ויולא
כשירא כיוולא כקולר סתם קרובי' למיתה ושלל לחוד כגון ומייהו לביית
לכיל' : קרובי' לחלוקי' מתרב' כהנה חת' רב' . וכו' מבייש במוס'
דכיון דמתט' מתוך הכתב דחרס ויבייני מהייה דדעתא ייבשתא היא חלל
ברוח ששלל כתבו חמדינת הים כתבו ותנו גט למיני' בותיקא ונתנו ולא
כפי שמיטת מפוי מתם ומ"מ קולו לאו דוקא דהא איכא הרבנת הרמס
דמתיתין וכירושלמי אחרו היא מיישתת קולו היא הרבנת הרמס .
ע"כ :

ר' ע"ב דא דלקטינן ומי ח' ר' יוחנן הכי והאמר ר' יהודה
וכו' לאו למימרא דתיסק דרעתא כלל דרשמו כו
ל' קורדייקוס . דא"כ מתניתין גופיה תיקי' דקתני אין דבריו
לחרוטיס כלום . והכא כותבין ונתנין על פיו חלל הכי מקשי' שחטה בו
פנים או רוב פנים ודאי כיושאת ויורדת' חית ביה דלא אפשר לחכתב
גיטא ומחסיס ומעייבכ ליה מקמי' דחליס ליה עתמא טפי טובא דלא
איסתייר ביה דעת כלל ואפ"ה תכיון דאחר משיקרא חבו בותיקא ונתנין
כל זמן פנים בו נסחיה ומ"ס קורדייקוס . ומיני' התם דעתא ליתא היא
ועד שעת יבולת נשמה לא מחגיג' דעתיה חלל תמוס כחייסיתא הכא
דקא גטא שחטה רוח וכענין זה מפורס' כירושלמי חלל שחוללת השטה
דר"ל דאחר התם לכפישתה ואמר ר' ירמיה חתני' פניגא על ר"ל וליה
ליה קיום סהרי שיהיה ללבו או מגיד ודמו ואחר כתבו גט ותנו למיני'
כותבין ונתנין בחזקה שהנשמה תגיה בו ואפשר שלא נטרפה דעתו שעה
אחת דהא פניגא על ר"ל וליה ליה קיום ובגמ' דלין לשכחו בה קיום
כדפרישתי . ומייהו חס שמע דשכיב חרע שמת כתבו ותנו גט למיני'
וחלי' נלמא טובא ונשתתק ככותבין ונתנין ואין חוששין שמא נטרפה
דעתו עליו ואשכחן נמי כההיא ח' דכתבו ככותבין ונתנין כל זמן פנים בו
נשמה ויחילא דאמר' סמין כותבין חלל כבדיקוס חוששין שמא נטרפה
דעתו לגמרי כשונה כדלמרינן ול' חוס דילמא שיהי' דלאו נקטי' דלמלא
כל נשתתק כשונה מחייתין ליה חלל דחב"ל התם כנשתתק מתוך בריו
חלל מתוך חולי' כחייסיתא הוא ומקטי' לחומרא טפי עדיף וכוליה כפי
בדיקה ובי תניא כמותסות כל זמן פנים בו נשמה כבדיקה ג"כ קאמר
ונשתתק מתוך חולי' נמי כפי בדיקה חלל סדיו פטם ח' וסבי ליתא
כירושלמי חלל שחט בו פנים שחני' דקים להו לרבנן דדעתא גילתא עד
שעת נטילת נשמה כיון דלא הוכה מכות אחרות והוא קרוב למות מיד
ודעתו עליו :

ר' ע"ב אמר אכיי חק' חק' נמי תנינא גיטת לא ויולא
וכו' מיני' עולמית לאו א"ג דיוכל לדבר
מתוך הכתב . קשה לי ורא' אכיי גופיה אחר בימות פ' החרס' (ד"ה ק"ה)
הכא דר' ינחק דאמר ד"ה שוטא מתגרשת דיקא נמי דקתני גבי דידה לא
ויולא וגבי דידה לא ויולא עולמית ס"ה הא דלוריימת' הא דרבנן ושמה
קבלה מנייה דרב פפא ומייהו דר' יוחנן לא מירחיא :
ר' ע"ב ורא' ר' יוסי ס"ל כר' דקתני כזה גט . ח"ק
דילמא כזה לשוקי' מרישא דקתני חס לא
באחי חלל' ועד י"כ חש' כתבו ותנו דמודה דבי יוסי' דלא תיחא טעמא
מזוס דקסבר כתב גט על תנאי' כשר ופלוג כסיפא וס"ה כרישא קמ"ל
כדתייתא כגליה פירקין וי"ה אה"ג דרב הונא סבר טעמא דר' יוסי' תמוס
דכותב גט על תנאי' כשר וס"ה דפלוג כרישא ומאי כזה למעוטי דר' ואלו
מילתא היא חלל למעוטי רישא לא נריבא ליה מדקפליג כסיפא ולא
כרישא דאי ס"ה פתרווייהו פלוג ליפלוג כרישא וכ"ס כסיפא מדקא שתיק
לרישא ס"ה מודה בה ר' יוסי' ומאי כזה למעוטי דר' : רוא' דאמר
רב הונא גיטא כמתנתו וכו' . ק"ל למה לי למימר חק' מתנתו חט"ג דלא
קט מיניה מכדי במטה מתת מ'ייתה או במחלק כל ככסיו עסקינן דהאמר
חס עמד חור' והואו פשיטא דלא כריך קנין כדמפור' בדוכתא וי"ל דה"ק
גיטו דס"ה כמתנתו ומתנתו כגיטו כל תקום שמתנתו חוררת גיטו חור'
והיינו מתנתו מתנת מיתה ומחלק כל ככסיו וכל תקום סגיטו אין כריך
לפי חק' מתנתו חור' כריבה קנין קמ"ל דהיינו דמתן ויולא כקולר והמפרס'
ויולא כשירא והמסוכן דהיינו חומר מסוכן חני' הני כוליה חט"ג דלא
אחר' כלום כמתנתו מתנת מיתה גיטא ומסוכן לגבי גט חדית ביה חלל
לענין מתנה פשיטא היינו מתנתו מתנת מיתה וכב"ל לפי גמרינון שלא
פ"ה חלל מסוכן והגאונים סוכו בזה על כירושלמי דמסוכן כל מי שקפס'
עליו חלולי' ואלו כפ"ה אחר עד דאמר ווי דמיתה ליה ההוא נבחר בדליות'
בדוכתא וסבי פ"ה ר"ה ז"ל כפירקין דהקבל' ומייהו אפילו כפ"ה דלא קבלה
עליו חלולי' מניה כזה מתנת מיתה . כגון שמתק כל ככסיו או שמת' ווי
הוא

ר' ע"ב אמר רישא חט"ה סיכא . פירס' ז"ל
דמי' חונסא דלא שביח' רסיק'
דדעת' רישא נמי ליהוי גיטא דהא חתוק חולי' זה מת מחולי' זה לא חספת
חלל מתוך חולי' זה . שלחו מתם אבולו חרי' אין לכו ע"ה משנה שחלו' בח'
שמת' חס לא חסמוד מחולי' זה ואבולו חרי' וסביבו אין לנו שיהיה גט
דחונסא דלא שביח' הוא דלא חסיק דדעתיה וסיפא משכחתא היא וחק'
ע"פ שמתו ח"י אונס כניטין אבולו חרי' שחני' דלא שביח' כלל חטע' דלא
עדיפי גיטין מני' שמתה כפי כל חונסא דחתיניד' ואפ"ס חונסא ח' חטע'
שביח' שחני' וחספס נותן שלא אחרו אין חונס' חלל חסוס כניטע' ומחס'
פריגות וחונסא דלא שביח' לא נדרו בה רבנן דאפי' נעשות לא מענגן עליה
ועוד דככל מילתא דלא שביח' לא נדרו ביה רבנן ומחני' למה השוייטה
ר"ה ז"ל : ורא' דלמרינן חסוס דקס' רישא חסיפא לא חוסבינן
תיובתא מינה . ק"ל כיון דרישא חספת דחונסא דלא שביח' לא חסיק'
חינס' דדעתיה היכי מחבינן תיובתא חסיפא לדרבא לסייעיה מרישא .
וי"ל דסיפא דמיה' לעובדא דידן טפי דכיון דאמר חס לא יעמוד מחולי' זה
קביל עליה כל חונסא דמתיליד ביה חלל רישא ס"ל למנא דמשחזי' חס'
מחי מחולי' זה חמתת חולי' הוא' הילכך חט"ג דקסא מחבינן תיובתא
מסיפא דהא שמיטין מינה מתן דקביל עליה חונסא אפילו חונסא דלא
שביח' מקביל עליה ורישא חסוס טעמא דחריגא כגיטא לה תנא וי"ל כיון
דלא מתרבה לן ספיר חית' משכחתא היא . ואפשר לומר שלא חוקסא
לבעלי הנמרא רישא דדתי' משמתת מחולי' זה חמתת חולי' הוא וחס' חס'
חרי' ואבולו לא נקטייהו נמשו סהרי' לא מת חלולי' חלל חלל חסיק'
דמשחטות חס' חלל חסמוד מחולי' זה וס"ה חס לא חסמוד מחולי' זה דכ"ל
ודיקא נמי מחני' דקתני חומדין חוי' חס' חמתת חולי' חסוק מת למא'
מחולי' זה חמתת חולי' וס"ה חסמוד דאי מתוך חולי' זה כדפריש' ז"ל ה"ל ח'ל'
רלוי' חס' מתוך חולי' הרחשן מת כלומר שלא כסוק חולי' הרחשן חט"ג
שלא מת מחמתו ועוד דאוקימנא דעומד על מטענתו לאו טעמיה היה
וא"ה חומדין חומו חס' חס' חמתת חולי' חסוק חלמתי' ח' חמתת חולי'
הוא